

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Verkenning fusie GGD IJsselland en RSJ IJsselland
Portefeuillehouder	-	J.W. Uitslag (wethouder)
Domein	-	Samenleving
Contactpersoon	-	Marieke Remmelink
Contactgegevens	-	m.remmelink@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

15 april 2025
 19 mei 2025

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van:

Het bestuur van het Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland heeft in de vergadering van 12 december 2024 besloten om een fusie tussen RSJ IJsselland en de GGD IJsselland nader te verkennen. Dit moet leiden tot vermindering van de kwetsbaarheid van het RSJ IJsselland. RSJ IJsselland kan zich dan doorontwikkelen naar een robuuste en wendbare organisatie die ook in de toekomst adequaat kan acteren bij veranderende behoeften. Het bestuur van het RSJ IJsselland heeft voor het college en de raad een informatiebrief opgesteld. Met deze informatienota wordt u geïnformeerd over de stand van zaken op dit moment.

Toelichting:

Het Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ IJsselland) is sinds 2017 verantwoordelijk voor het uitvoeren van de regionale jeugdhulptaken voor 11 gemeenten in de regio IJsselland. De primaire opdracht omvat inkoop en contractmanagement voor specialistische jeugdhulp. Na verloop van tijd zijn er extra regionale opdrachten toegevoegd. In 2021 startte een traject om de rol van het RSJ IJsselland scherper te definiëren. Het RSJ IJsselland heeft een richtinggevend besluit genomen om een fusie tussen het RSJ IJsselland en de GGD IJsselland per 1 januari 2026 te verkennen.

In de brief, welke als bijlage is toegevoegd, schetst het RSJ IJsselland een beeld van de relevante ontwikkelingen die invloed hebben op de toekomst van het RSJ IJsselland, zoals de Hervormingsagenda Jeugd, de wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp, beperkte financiële middelen en ontwikkelingen rond het contractmanagement.

Vervolgens geeft zij aan wat de noodzaak tot verandering is en welke verschillende samenwerkingsmogelijkheden zijn verkend in de aanloop van het richtinggevend besluit. En de afwegingen die hierin zijn gemaakt zijn. Op basis van de afwegingen is een richtinggevend besluit genomen om een fusie tussen het RSJ IJsselland en de GGD IJsselland verder te verkennen. De vervolgstappen, planning en uw betrokkenheid als raad bij de besluitvorming zijn ook in de brief beschreven.

Consequenties voor de gemeente

Het bestuur van de GGD IJsselland heeft uitgesproken geen bezwaar te hebben tegen de verkenning van een fusie met het RSJ IJsselland. Er is afgesproken dat beide organisaties vanaf het besluit in december 2024 gezamenlijk optrekken om tot besluitvorming te komen over het samengaan van de GGD en het RSJ IJsselland. De directies van beide organisaties hebben inmiddels informeel afgestemd over het te volgen traject.

Het bestuur van het RSJ IJsselland realiseert zich dat het mogelijk samengaan van twee gemeenschappelijke regelingen een beslissing is met impact. En willen dit traject, samen met u als raden, zorgvuldig doorlopen. Tegelijkertijd ziet het RSJ IJsselland de noodzaak om deze stappen te zetten, zodat een robuuste en toekomstbestendige regionale organisatie voor jeugdhulp wordt gegarandeerd.

Communicatie

Het bestuur van het RSJ IJsselland zal uw gemeenteraad periodiek meenemen in de vervolgstappen en voorbereiding op besluitvorming.

Vervolg

Voorgenoemde uitwerking wordt medio april 2025 ter besluitvorming ingebracht in de besturen van RSJ IJsselland en GGD IJsselland. Bij instemming vindt naar verwachting in het 2e kwartaal van 2025 besluitvorming plaats in de colleges van de 11 deelnemende gemeenten, waarna in kwartaal 3 en/of 4 van 2025 de besluitvorming aan de gemeenteraden voorgelegd zal worden.

Bijlagen:

1. Informatiebrief 'verkenning fusie GGD IJsselland en RSJ IJsselland'.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
Michael Sijbom

de gemeentesecretaris
Henry van der Woude

Kenmerk: ID
Datum: 12 februari 2025
Betreft: verkenning fusie GGD IJsselland en RSJ IJsselland
Bijlagen: 1



Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Grote Kerkplein 15
8011 PK Zwolle

secretariaat@rsj-ijsselland.nl
www.rsj-ijsselland.nl

College van Burgemeester en Wethouders

Per e-mail verstuurd.

Geachte college,

Het bestuur van het Regionaal Serviceteam Jeugd (RSJ) IJsselland heeft in haar vergadering van 12 december 2024 een richtingsbesluit genomen om een fusie tussen het RSJ IJsselland en de GGD IJsselland per 1 januari 2026 te verkennen.

Inzet van deze verkenning is het verminderen van de kwetsbaarheid van het RSJ IJsselland en de ontwikkeling naar een robuuste en wendbare organisatie die ook in de toekomst adequaat kan acteren bij veranderende behoeften. Het RSJ IJsselland als zelfstandige organisatie achten wij op de korte termijn niet langer houdbaar.

Via deze brief informeren we u over de achtergrond en aanleiding voor het richtinggevend besluit, de vervolgstappen en planning en uw betrokkenheid als raad bij de besluitvorming.

Achtergrond

Het Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland (RSJ) is sinds 2017 verantwoordelijk voor het uitvoeren van regionale jeugdhulptaken voor 11 gemeenten in de regio IJsselland. De primaire opdracht omvat inkoop en contractmanagement voor specialistische jeugdhulp. Na verloop van tijd zijn er extra regionale opdrachten toegevoegd. In 2021 startte een traject om de rol van het RSJ scherper te definiëren. In juli 2024 besloot het bestuur van het RSJ dat het RSJ de volgende taken uitvoert:

- Inkoop volgens de regiovisie.
- Contractmanagement, data-analyse en monitoring van jeugdzorg en het zorglandschap.
- Monitoren van contractdoelstellingen en naleving van afspraken.
- Procesregie op regionale en bovenregionale thema's en samenwerking, waaronder de Regiovisie en de Hervormingsagenda Jeugd.

Relevante Ontwikkelingen

Er zijn verschillende ontwikkelingen die invloed hebben op de toekomst van het RSJ:

- **Hervormingsagenda Jeugdhulp:** Deze agenda dwingt tot een stevigere regionale samenwerking. IJsselland is aangemerkt als robuuste regio, wat betekent dat er meer druk komt op samenwerking en efficiëntie in de jeugdzorg. Samenwerking in de regio wordt minder vrijblijvend.



- **Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdhulp:** Naar verwachting treedt deze wet in 2025 in werking. De wet stelt eisen aan de regionale beschikbaarheid van jeugdhulp. Dit kan het huidige inkoopbeleid beïnvloeden en vereist mogelijk nieuwe aanbestedingen.
- **Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming:** Deze beweging richt zich op een eenvoudiger, gezinsgerichte aanpak die transparantie, rechtsbescherming en verbetering biedt. In organisatorisch opzicht wordt voorzien in regionale veiligheidsteams.
- **Beperkte financiële middelen:** Gemeenten worden geconfronteerd met dalende budgetten vanaf 2026. Dit zal leiden tot strengere keuzes in jeugdhulp en mogelijk ook tot besparingen op de Gemeenschappelijke Regelingen (zoals het RSJ).
- **Ontwikkeling contractmanagement:** Via een nieuw beheersplan wordt het contractmanagement verder geprofessionaliseerd, wat invloed zal hebben op de organisatie van het RSJ.

De noodzaak tot verandering

In de periode tussen 2017 en heden is in het bestuur van het RSJ IJsselland verschillende keren gesproken over de toekomst van de organisatie van het RSJ IJsselland. In het geheel genomen kan geconstateerd worden dat het RSJ veel potentieel heeft dankzij de sterke samenwerkingscapaciteiten en gedreven medewerkers. Er is echter verbetering nodig op strategische focus, het realiseren van stabiliteit in contractmanagement, inkoop en bedrijfsvoering, personeelsbehoud en financiële stabiliteit. Externe kansen zoals wetgeving en technologische innovaties kunnen helpen om de rol van het RSJ te versterken, maar tegelijkertijd vereisen de financiële beperkingen, krapte op de arbeidsmarkt en politieke onzekerheid aanpassingsvermogen en veerkracht om succesvol te blijven.

Voor een optimale regionale samenwerking is de wijze waarin de gemeenten effectief en efficiënt gefaciliteerd en ondersteund worden vanuit het RSJ IJsselland essentieel. Deze dienstverlening is nu te kwetsbaar naar aard en inhoud. In het licht van de afnemende financiële middelen ligt schaalvergroting voor de hand om zo een aantal risico's te mitigeren en relatief eenvoudig verbeteringen in bedrijfsvoering te realiseren. Bij samenwerking/samengaan met een andere organisatie mag ook enige efficiencywinst verwacht worden. Zo zal er naar verwachting (leidinggevende) formatie vrijvallen die kan worden benut om de inkoop en het contractmanagement formatief robuuster te maken.

Waarom verkenning van een fusie met de GGD?

In de aanloop naar het richtinggevend besluit van het bestuur van het RSJ IJsselland zijn verschillende samenwerkingsmogelijkheden verkend. Voor de afwegingen die hierin gemaakt zijn verwijzen we u naar bijlage 1 van deze brief.

Op grond van de weging van de verschillende criteria biedt de samenwerking met de GGD IJsselland de beste kans om het RSJ toekomstbestendig te maken. Dit scenario versterkt de bedrijfsvoering, vergroot de wendbaarheid en biedt nadrukkelijk mogelijkheden voor inhoudelijke synergie nodig voor een succesvolle transformatie. De bestuurlijke samenhang tussen het RSJ en de GGD maakt samenwerking praktisch en effectief. Daarnaast biedt het uitgelezen mogelijkheden om de governance te verbeteren.

Daarnaast zien we nog een aantal aanvullende kansen bij het samengaan van RSJ en GGD IJsselland:

- Synergie in de jeugdhulp en gezondheidszorg door inhoudelijke overlap, zoals jeugdgezondheidszorg en preventieve zorg.



- Belangrijke instrumenten voor de transformatie samen met die van het RSJ IJsselland in het kader van de Hervormingsagenda en aansluiting bij de komende wetgeving onder meer rondom de op te stellen regiovisie.
- Versterking van de bedrijfsvoering door gebruik te maken van de gedeelde middelen van de GGD/(Veiligheidsregio), zoals HR, ICT en financiën.
- Beter inspelen op de arbeidsmarkt en het verhogen van flexibiliteit in de organisatie door samenwerking met een grotere, robuustere organisatie.
- Versterking governance: De bestuurlijke samenstelling van de GGD sluit nauw aan bij die van het RSJ, wat bestuurlijke druk vermindert en samenwerking vereenvoudigt.
- De GGD is een openbaar lichaam. Deze bestuursstructuur is meer passend bij de procesregietaken die bij het RSJ IJsselland zijn ondergebracht.
- Kostenbesparing: Gedeelde bedrijfsvoeringstaken kunnen overheadkosten verlagen.
- Toekomstgericht: Innovaties in technologie en bedrijfsvoering kunnen helpen om processen te verbeteren en kosten te verlagen.
- Er is sprake van wederkerigheid. Het RSJ heeft deskundigheid op het gebied van inkoop- en contractmanagement. Dit kan van toegevoegde waarde zijn voor de GGD.

Vervolgstappen

Het bestuur van het RSJ heeft op basis van de bovenstaande afweging een richtinggevend besluit genomen om een fusie tussen het RSJ IJsselland en de GGD IJsselland verder te verkennen. Deze verkenning bevat in elk geval:

- Een visie, geformuleerd op inhoudelijke synergie van taken van het RSJ IJsselland en GGD IJsselland, inclusief sturing hierop;
- De wijze waarop risico's worden gemitigeerd, waarbij tevens goede voorbeelden in het land worden betrokken. Leer van opgedane ervaringen elders;
- Een businesscase van de te maken incidentele integratie- en frictiekosten, en de structurele effecten op de begroting van zowel het RSJ als de GGD;
- Voorstel voor een passende governance en aanpassing van de formele documenten (fusiedocument);
- Plan van aanpak voor integratietraject tot 01-01-2026 en verder;
- Realisatie samengaan per 1 januari 2026 met als inzet dat dan de 'fusie' formeel is gerealiseerd. De feitelijke integratie vindt nadien plaats onder verantwoordelijkheid van de directeur van de GGD IJsselland.

Tijdpad

Voorgenoemde uitwerking wordt medio april 2025 ter besluitvorming ingebracht in de besturen van RSJ en GGD IJsselland. Bij instemming vindt naar verwachting in kwartaal 2 van 2025 besluitvorming plaats in de colleges van de 11 deelnemende gemeenten, waarna in kwartaal 3 en/of 4 van 2025 de besluitvorming in de gemeenteraden plaats zal vinden.



Tenslotte

Het bestuur van de GGD IJsselland heeft uitgesproken geen bezwaar te hebben tegen de verkenning van een fusie met het RSJ IJsselland. Er is afgesproken dat beide organisaties vanaf het besluit in december 2024 gezamenlijk optrekken om tot besluitvorming te komen over het samengaan van de GGD en het RSJ IJsselland. De directies van beide organisaties hebben inmiddels informeel afgestemd over het te volgen traject.

Wij realiseren ons als bestuur van het RSJ IJsselland dat het mogelijk samengaan van twee gemeenschappelijke regelingen een beslissing is met impact. We willen dit traject, samen met u als raden, zorgvuldig doorlopen. Tegelijkertijd zien we de noodzaak om deze stappen te zetten zodat we een robuuste en toekomstbestendige regionale organisatie voor jeugdhulp kunnen garanderen. Zodat elke jeugdige in IJsselland gezond, veilig en kansrijk kan opgroeien.

We zullen u als raad periodiek meenemen in de vervolgstappen en voorbereiding op besluitvorming.

Met vriendelijke groet,

Michiel van Willigen
Voorzitter RSJ IJsselland

Inge Degen
Secretaris / Regiomanager RSJ IJsselland



Bijlage 1: afweging verschillende scenario's

Waarom verkenning van een fusie met de GGD?

In de aanloop naar het richtinggevend besluit van het bestuur van het RSJ IJsselland zijn verschillende samenwerkingsmogelijkheden verkend. Hierbij stonden de volgende vragen centraal:

- a) In hoeverre draagt de gekozen oplossingsrichting bij aan het succesvol uitvoeren van de regionale taken op het gebied van jeugdhulp?
- b) In hoeverre draagt de gekozen oplossingsrichting bij aan het structureel versterken van de bedrijfsvoering van het RSJ IJsselland?
- c) In hoeverre draagt de gekozen oplossingsrichting bij aan het structureel verhelderen en verstevigen van de governance (rollen, taken en verantwoordelijkheden).
- d) In hoeverre blijft de onafhankelijke rol en positie van het RSJ IJsselland in het speelveld tussen gemeenten en jeugdhulpaanbieders gewaarborgd?
- e) In hoeverre biedt de gekozen oplossingsrichting mogelijkheden voor verbetering op de korte en middellange termijn?

Voor elke jeugdhulpregio in Nederland is het een vraagstuk hoe de regionale taken het best georganiseerd en belegd kunnen worden. Er zijn slechts enkele regio's die gekozen hebben voor een volledig zelfstandige GR/Bvo om de taken op het gebied van jeugdhulp uit te voeren. Vaak zijn de taken gecombineerd met andere taken of zijn meer samenwerkingsverbanden binnen één GR ondergebracht. Dit biedt de mogelijkheid om samen te werken op bedrijfsvoeringstaken en ook de bestuurskracht te versterken. Landelijk zien we onder meer de volgende varianten:

1. Een (service)organisatie voor jeugdhulp als onderdeel van een bredere uitvoeringsorganisatie, bijvoorbeeld voor het gehele sociaal domein;
2. Een (service)organisatie voor jeugdhulp als onderdeel van een modulaire regionale GR, waarin meerdere regionale taken zijn ondergebracht (breder dan alleen sociaal domein);
3. Een (service)organisatie voor jeugdhulp als onderdeel van een GR waarin meerdere inkooptaken zijn ondergebracht, vaak in elk geval in combinatie met regionale inkoop Wmo.
4. Een (service)organisatie voor jeugdhulp als onderdeel van een centrumgemeente;
5. Een (service)organisatie voor jeugdhulp als onderdeel van de GR GGD.
6. Een (service)organisatie voor jeugdhulp van twee jeugdhulp regio's.

De eerste drie varianten zijn in de verkenning buiten beschouwing gelaten. Conceptueel lijken dit interessante varianten om te onderzoeken. Echter, deze oriëntatie zal meer tijd in beslag nemen dan voor de doorontwikkeling van het RSJ IJsselland is gewenst. Deze varianten kunnen voor de langere termijn een 'stip aan de horizon' zijn maar brengen niet de noodzakelijke continuïteit op de korte en middellange termijn. Dit betekent niet dat deze varianten voor de langere termijn uitgesloten zijn.

Daar waar de samenwerking met een andere jeugdhulpregio betreft, zou samenwerking met het OZJT (jeugdhulpregio Twente) een optie kunnen zijn. Deze organisatie maakt evenwel deel uit van Samen14 waarvan de GGD Twente eveneens deel uit maakt. Gelet op de huidige regio-indeling ligt deze samenwerking bestuurlijk niet voor de hand en is deze inhoudelijk en organisatorisch complex en is om die reden op de korte termijn niet realiseerbaar. Voor de uitdaging waar we nu voor staan is deze samenwerking geen oplossing.



Als gevolg van bovenstaande afwegingen zijn de volgende varianten verkend:

1. Scenario 1: onderbrengen RSJ IJsselland bij een centrumgemeente
2. Scenario 2: samenwerking/ samengaan met GGD IJsselland
3. Scenario 3: samenwerking/ samengaan met ONS Shared Service Center
4. Scenario 4: doorgaan op de huidige weg, RSJ als 'stand alone' organisatie

Scenario 1 (onderbrengen bij een centrumgemeente) is onder meer niet wenselijk doordat de gemeenteraad hiermee meer op afstand komt te staan. Een centrumgemeenteconstructie biedt minder sturingsmogelijkheden voor de raad dan een Gemeenschappelijk Regeling. Met ingang van de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) per juli 2022 is juist versteviging van de positie van de raad een belangrijke pijler. In de memorie van toelichting op de 'Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg' staat verder dat de jeugdregio's geacht worden samen te werken in een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Bestaande, goed werkende, samenwerkingen via een centrumgemeente worden gedoogd, maar het inrichten van een nieuwe organisatie op basis van een centrumgemeenteregeling wordt niet als wenselijk gezien.

Scenario 3 (ONS Shared Service Center) zorgt weliswaar voor bundeling van expertise op het gebied van inkoop en contractmanagement maar kent een beperkte toegang voor gemeenten. Niet alle gemeenten binnen de regio IJsselland nemen deel aan ONS, wat kan leiden tot governance- en samenwerkingsproblemen. Sterker nog, ook andere gemeenten de provincie maken deel uit van deze GR. Ook bestaat het risico dat de (inhoudelijke) focus op jeugdhulp vermindert.

Voor scenario 4 (doorgaan op de huidige weg) is geconstateerd dat de organisatie hierdoor te kwetsbaar blijft en niet voldoende toekomstbestendig is.